

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра валеології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

“ 27 ” червня 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Методика проведення виховної роботи з формування мотивації до ЗСЖ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ 01 Освіта _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 014 Середня освіта _____
(шифр і назва)

предметна спеціальність _____ 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ біологічний _____

2022 /2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філософського факультету

«24» червня 2022 року, протокол № 5

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: д-р. пед. наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри валеології Олена КАБАЦЬКА

Програму схвалено на засіданні кафедри валеології філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від «9» червня 2022 року, № 8

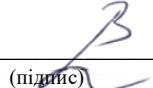
В.о. завідувача кафедри Олена КОНОВАЛОВА
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Гарант освітньо-професійної програми Наталія САМОЙЛОВА
(підпис)

Програму погоджено з науково-методичною комісією біологічного факультету

Протокол від «21» червня 2022 року №9

Голова науково-методичної комісії Віра МАРТИНЕНКО
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Методика проведення виховної роботи з формування мотивації до ЗСЖ» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта» предметної спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є створення умов для активізації процесу становлення культури професійної праці та умілості майбутнього фахівця на основі творчої самореалізації у професійній діяльності, які будуть ефективними в відповідній виробничій ситуації; формування загальних та фахових компетентностей майбутнього фахівця.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування у студентів потреб професійного розвитку з урахуванням збереження власного здоров'я та здоров'я оточуючих людей;
- усвідомлення студентами творчого характеру професійної діяльності, психофізіологічних закономірностей професійної діяльності, її цілісної структури, мети, специфіки, рівнів професійної майстерності педагога, суб'єктних засад педагогічної діяльності, вимог до професійно-значущих якостей майбутнього фахівця;
- формування у студентів гуманної позиції, розуміння мети і завдань власної професійної майстерності;
- оволодіння механізмами творчої самореалізації у професійній майстерності, професійного самовдосконалення; набуття знань та практичних умінь організації професійної діяльності як розвиваючої взаємодії, спрямованої на творення особистості студентів;
- ознайомлення з новаторським професійним досвідом та методичними прийомами з питань здоров'язбереження вихованців;
- розвиток культури мислення, мови, мімічної та пантомімічної виразності, професійної техніки та ораторського мистецтва, майстерності професійного спілкування в процесі виховної роботи, спрямованої на мотивацію до ЗСЖ.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні мати такі **знання для навчання за програмою:**

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК5. Комунікативні навички, міжособистісна компетентність: вміння взаємодіяти з іншими людьми, організувати комунікацію учнів, працювати в команді зі своїми колегами, поєднувати в освітньому процесі учнів, їх батьків, вчителів, адміністрацію, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, здатність аналізувати складні ситуації, що стосуються освітнього процесу і розвитку в особливих контекстах;

ЗК6. Дотримання морально-етичних аспектів професійної діяльності і принципів інтелектуальної чесності, здатність діяти соціально відповідально та свідомо, а також здатність забезпечити безпеку життєдіяльності та біобезпеку;

ЗК10. Здатність до комунікації у професійній діяльності, у т.ч. на міжнародному рівні, здатність спілкуватися іноземною мовою, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально та громадянськи свідомо, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Фахові компетентності (ФК):

ФК14. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей, пошуку ефективних шляхів мотивації школярів до саморозвитку, (самовизначення, самоактуалізації, самоконтролю, самонавчання), володіння основами цілепокладання, планування та проектування освітнього процесу, здійснення об'єктивного контролю і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів;

ФК16. Здатність у процесі навчання та виховання учнів доводити й реалізовувати стратегію сталого розвитку людства, розкривати сутність здорового способу життя і охорони здоров'я, застосовувати валеологічні методи оцінки й моніторингу стану здоров'я людини і базові знання з медико-біологічних дисциплін для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини;

ФК17. Вміння аналізувати спосіб життя особи та його вплив на здоров'я, створювати рекомендації щодо раціоналізації здорового способу життя, розробляти здоров'язбережувальні програми, добирати адекватні методи й засоби оздоровлення, реалізовувати відповідні вміння в освітньому процесі закладів середньої освіти.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Лекції	
30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
15 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
45 год.	78 год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

Програмні результати навчання (компетентності), якими мають володіти студенти (ПРН):

ПРН 3. Застосовує сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання біології і основ здоров'я в загальноосвітній школі, враховує психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів;

ПРН 4. Застосовує методи діагностування досягнень учнів, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху;

ПРН 6. Проектує психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, організовує співпрацю учнів та ефективно працює автономно та в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), організує співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН 15. Розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів, володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Методологічні підходи до сучасного виховання.

Тема 1. Сутність процесу виховання.

Генезис поняття «виховання» в світовій та вітчизняній педагогіці. Особливості процесу виховання. Складові виховання. Відмінність навчання та виховання. Функції виховання в сучасній школі. Виховні функції адміністрації та педагогічного колективу школи.

Тема 2. Структура процесу виховання.

Структурні елементи виховання. Методи та форми виховання. Засоби виховання. Сучасні виховні технології.

Тема 3. Методика організації виховної роботи (форми та методи).

Методика організації виховної роботи в початковій школі. Методика організації виховної роботи в основній школі. Методика організації виховної роботи в старшій школі. Методика організації виховної роботи в спеціалізованих закладах освіти. Позашкільна та позакласна виховна робота. Гурткова робота. Самоврядування. Організація свят.

Тема 4. Підходи до організації виховної роботи в системі корекційної педагогіки.

Гуманістична спрямованість виховної діяльності. Особливості виховної роботи в інклюзивній освіті.

Тема 5. Методична робота з обдарованими учнями.

Особливості виховної роботи з обдарованими учнями. Творча особистість. Організація конкурсів та олімпіад. Структура та специфіка виховної роботи МАН України.

Тема 6. Уміння та навички педагога в процесі виховної роботи.

Вимоги до особистості сучасного педагога. Сукупність педагогічних умінь і навичок. Інтелектуальні, моральні та духовні засоби роботи педагога з вихованцями. Педагогічний вплив на вихованців.

Тема 7. Сучасні підходи до організації виховної роботи в школі.

Використання мережі Інтернет та соціальних мереж в виховній роботі школи (учні, діти, батьки, педагогічних колективів).

Розділ 2. Організаційні підходи до виховної роботи з формування мотивації до ЗСЖ.

Тема 8. Організація здоров'язбережувального виховання.

Оновлення форм та методів виховної роботи. Поняття, сутність та структура здоров'язбережувального виховання. Ціннісні орієнтації учнівської молоді. Культура спілкування. Гендерні підходи в виховній роботі.

Тема 9. Форми та методи здоров'язбережувального виховання.

Робота психологічної служби у сучасній школі. Проектна діяльність учнів в школі. Тренінгові виховні заняття. Організація роботи у літніх таборах відпочинку. Здоров'язбережувальні освітні технології.

Тема 10. Особливості роботи освітнього закладу в напрямку здоров'язбереження.

Планування, організація та контроль виховної здоров'язбережувальної діяльності. Принципи та технології роботи «Школи сприяння здоров'ю».

Тема 11. Підходи до формування здорового способу життя в виховній роботі школи.

Механізми формування здорового способу життя учнів та педагогічного колективу. Напрями формування здорового способу життя учнів. Напрями здоров'язбережувальної самоосвіти учнів. Форми самоосвіти педагогів для створення здоров'язбережувального освітнього середовища в закладі.

Тема 12. Саморозвиток особистості в напрямку відповідального ставлення до здоров'я.

Механізми процесів самопізнання та самореалізації. Формування мотивації до ведення здорового способу життя. Реалізація знань, вмінь та навичок здорового способу життя.

Творче використання світових надбань з питань здоров'язбереження людини.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Методологічні підходи до сучасного виховання.												
Разом за розділом 1	45	15	7			23	45	3	3			38
Розділ 2. Організаційні підходи до виховної роботи з формування мотивації до ЗСЖ.												
Разом за розділом 2	45	15	8			22	45	3	3			40
Усього годин	90	30	15			45	90	6	6			78

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Виховні функції адміністрації та педагогічного колективу школи	2	1
2.	Тема 2. Сучасні виховні технології	2	1
3.	Тема 3. Методика організації виховної роботи в основній школі	2	1
4.	Тема 4. Особливості виховної роботи з обдарованими учнями	2	1
5.	Контрольна робота	1	0
6.	Тема 5. Ціннісні орієнтації учнівської молоді	2	1
7.	Тема 6. Планування, організація та контроль виховної здоров'язбережувальної діяльності	2	1
8.	Тема 7. Напрями формування здорового способу життя учнів.	2	
	Разом	15	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Методи та форми виховання. Конспект у зошиті.	6	18
2	Гурткова робота. Підготовка доповіді та мультимедійного супроводження.	8	20
3	Сукупність педагогічних умінь і навичок Підготовка доповіді та мультимедійного супроводження.	6	10
4	Підготовка до контрольної роботи.	2	2
5	Здоров'язбережувальні освітні технології. Підготовка доповіді та мультимедійного супроводження.	8	20
6	Напрями здоров'язбережувальної самоосвіти учнів. Підготовка доповіді.	8	10
7	Формування мотивації до ведення здорового способу життя. Підготовка доповіді.	7	10
	Разом	45	78

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

1. *Словесні методи:* лекція, пояснення, бесіда, дискусія, робота з навчальною і науковою літературою, самостійна робота.
2. *Методи спостереження:* методи ілюстрацій, методи демонстрацій.
3. *Практичні методи:* вправи, творчі роботи, практичні заняття.
4. *Методи проблемного навчання:* виклад з елементами проблемності, проблемний виклад під час діалогу, евристичний, частково пошуковий метод.

8. Методи контролю

Контроль рівня засвоєння окремих тем (поточний контроль) проводиться на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Поточний контроль за формуванням компетентностей реалізується шляхом використання письмових робіт та усних методів контролю (відповідь, доповідь, захист практичних робіт, контрольна робота тощо). Підсумковий контроль передбачає виконання письмової залікової роботи.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (залік): участь у семінарських заняттях та опрацювання не менше $\frac{3}{4}$ тем курсу.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання												Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Залік	Сума
Розділ 1						Розділ 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12				
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6	10	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90-100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	незараховано

Критерії оцінювання навчальних досягнень

За дворівневою системою	Оцінка за залік	Критерії оцінювання
зараховано	90-100	Студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок
	70-89	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і помилок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного
	50-69	Студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю
незараховано	1-49	Студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані

10. Рекомендована література

Основна література

1. Журавель Т. В. Основи громадського здоров'я : теорія і практика : навч.- метод. посіб. / [Т. П. Авельцева, Т. П. Басюк, О. В. Безпалько та ін.]; за заг. ред. О. В. Безпалько. – Ужгород : ВАТ «Патент», 2008. – 322 с.
2. Кондрашова Л. В., Лаврентьєва О.О., Зеленкова Н.І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О.О. Лаврентьєва, Н.І.Зеленкова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2008 – 187 с.
3. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. Освітні програми з позашкільної освіти оздоровчого напрямку / уклад. О. В. Кабацька, І. Є. Набока. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 43 с.
4. Сорока Г. І. Організація виховної роботи: планування, аналіз, методичне забезпечення / Г.І.Сорока. – Х.: Основа, 2005. – 128 с
5. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник / М. М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2006. – 560 с.

Допоміжна література

1. Кабацька О. В. Формування здоров'язбережувального освітнього середовища в класичних університетах: історія, теорія, практика : монографія. Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2020. 382 с.
2. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування : навчальний посібник. – Харків: НФаУ, 2011. – 132 с.
3. Концепція навчання здорового способу життя на засадах розвитку навичок : інформ. зб. з життєвих навичок / авт.-упоряд. М. Бело. — К. : Генеза, 2005. — 77 с.
4. Навчання здоровому способу життя на засадах розвитку навичок через систему шкільної освіти : оцінка ситуації / М-во України у справах сім'ї, дітей та молоді; Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді; Представництво дит. фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні. — К., 2004. — 108 с.
5. Чешенко, О. Школи сприяння здоров'ю : метод. поради / О. Чешенко // Завуч. — 2006.— № 31. — С. 8-13.
6. Шахненко В. І. Підготовка старшокласників до здорового способу життя, створення сім'ї і виховання здорових дітей : теоретичні та практичні аспекти : монографія / В. І. Шахненко. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 416 с.

11 . Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Духовне та фізичне здоров'я – два аспекти розвитку особистості. – **Режим доступу:** [<http://www.esc.lviv.ua>].
2. Єжова О. О. Школи здоров'я у країнах Східної Європи: теорія і практика : монографія / О. О. Єжова, А. А. Бесєдіна, Т. І. Бережна ; за заг. ред. О. О. Єжової. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 288 с. **Режим доступу:** <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/44580/1/monogr2016.pdf>
3. Нова українська школа. **Режим доступу:** <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Офіційний сайт МОЗ України. **Режим доступу:** <https://moz.gov.ua>
5. Офіційний сайт МОН України. **Режим доступу:** <https://mon.gov.ua>
6. Помиткін Е.О. Психологічна діагностика духовного потенціалу особистості: посібник / Е.О. Помиткін. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 144 с. **Режим доступу:** http://ipood.com.ua/data/NDR/Psychology/2013_Pomytkin_posibnyk.pdf